

Magány vagy közösség?

Úgy van megírva, hogy Krisztusnak szenvednie kell...

A Krisztus-követőknek is szenvedniük kell? A szombat és a mennyei Jeruzsálem ígérete vajon ezt mondja-e? József Attila úgy fogalmaz, hogy az ember szorong a térben és időben, Kierkegaard könyvének címe *Félelem és reszketés*; egzisztálni pedig nem mást jelent, mint félni és reszketni. A Teremtővel való találkozás megsemmisítő élmény: *mysterium tremendum*: megrendülés és elemetaris félelem, talán valami mély respektusérzéssel párosulva. És ennek ellenére mégsem semmi vagyok, porszem, hanem a teljesség ígérését hordozom. Saját, cselekvő hozzájárulásomnak különben mi értelme lenne? Nem, az emberi létezésnek rangja van (Hamvas Béla).

Úgy tűnik, hogy választás elé állítva két lehetőségünk van: vagy elhisszük, hogy konzumszeretet van, és a magány elől látszatkapcsolatokba menekülünk, vagy marad az „ellenállás melankóliája” (vö. Krasznahorkai László: *Az ellenállás melankóliája*).

Elviekben alkothatunk szigetet, de az egység, a közösség fogalma valahogy ellenáll, a szigetet a tenger elárasztással fenyegeti, törvényszerűen. Valahogy mégsem válogathatunk – ez kell, ez nem –, létbe vetettségünk a közösség óhajával terhes. A kivonulásról annyit, hogy csak keveseknek út, s maga a krisztusi ideál is az ember felé fordulást példázza. (Ő sem válogatott).

A világ állapota vagy a lét szerkezete olyan, hogy Krisztusnak szenvednie kell? Amíg nem ismerem fel a *te*-t, addig az *én* nem tételeződik, mondhatnánk, nem ébred öntudatra (Martin Buber). Felismerni a másikban azt a szentséget, amit én is hordozok, s látni annak korrumpált állapotát, végül részvéthez vezet, esetleg a sztoához vagy a Nietzsche lovához. Nem a szenvedés, hanem a kapcsolódás elkerülhetetlen, legyen az vertikális vagy horizontális. Egy nehéz időszakomban, fiatal felnőtt koromban mondta valaki nekem, egy kis papírra írva: Van úgy, hogy bimbóba zárva lenni nagyobb fájdalommal jár, mint megkockáztatni a kinyílást.

A bölcs számára az emberek szalmakutyák (Lao Ce), de Lao Ce is megírja a szalmakutyáknak az Út könyvét. Ő sem helyezkedik kívül, hanem szerepet vállal, a közösség szükséglete kötelez. Tetszik, nem tetszik, tanúi vagyunk mindannak, ami történik, s egymás életének. Ez kell, hogy legyen az ember méltósága, életének súlya, rangja. Nemcsak a magány rettenetes, félelmetes, hanem a közösség-vállalás is. Kettős prés, s „az ember végül présbe kényszerül”.

Borbély András, „Boomerang” közösség, Sopron